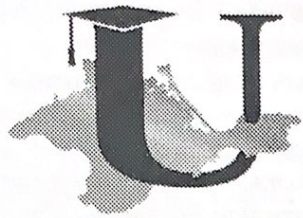

ТАВРІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. І. ВЕРНАДСЬКОГО

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ГУМАНІТАРНИЙ ІНСТИТУТ
КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ, СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ ТА ПЕДАГОГІКИ

**ТАВРІЙСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**
ІМЕНІ В. І. ВЕРНАДСЬКОГО
V. I. VERNADSKY TAURIDA
NATIONAL UNIVERSITY

МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ

**«ТРАДИЦІЇ ТА НОВАЦІЇ У СФЕРІ
ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ»**

5–6 лютого 2021 р.

Видавничий дім
«Гельветика»
2021

ЗМІСТ

НАПРЯМ 1. ЗАГАЛЬНА ПЕДАГОГІКА, ІСТОРІЯ ПЕДАГОГІКИ

Антонець Н. Б.

Нормативно-правове забезпечення організації індивідуального навчання в початковій школі України (90-ті рр. ХХ ст.)9

Балацинова А. Д.

Витоки ідеї утворення навчальних округів на підросійських українських землях 11

Гоголь Н. В.

Історіографія проблеми обґрунтування культурологічних основ змісту шкільної літературної освіти в історико-педагогічному вимірі (друга половина ХХ – початок ХХІ ст.)..... 15

Горохова Г. І., Демешкант Д. О.

Педагогічний вплив на формування особистості як синтезу всіх багатств людської культури 18

Корнієнко Є. Г., Грицина В. П., Корнієнко В. І., Гордєєва О. В.

Методи розв'язання проблеми дефіциту креативного мислення у дітей і молоді 21

Кропочева Н. М.

Тенденції розвитку освітянських бібліотек в контексті проектування інформаційно-освітнього середовища та електронних ресурсів..... 25

Ткемаладзе З. П., Золотарьова О. І.

Психолого-педагогічні аспекти дитячої ігрової діяльності. 28

Черній В. П., Нєворова О. В.

Формування здорового способу життя зростаючого покоління: історико-педагогічний досвід 32

НАПРЯМ 2. ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ТА ВИХОВАННЯ

Андрєєв А. М., Тихонська Н. І.

Джерельна база для створення завдань з організації інноваційної діяльності учнів у навчанні фізики 36

Артюхова О. В.

Соціально-комунікативний розвиток старших дошкільників як педагогічна проблема..... 38

Кропочева Н. М.

*науковий співробітник відділу науково-освітніх інформаційних ресурсів
Державної науково-педагогічної бібліотеки України
імені В. О. Сухомлинського*

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ОСВІТЯНСЬКИХ БІБЛІОТЕК В КОНТЕКСТІ ПРОЄКТУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ТА ЕЛЕКТРОННИХ РЕСУРСІВ

Метою наукового дослідження «Інформаційні ресурси освітнянських бібліотек у розвитку педагогіки, психології та освіти» (2020–2022), виконуваного фахівцями відділу науково-освітніх інформаційних ресурсів Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського (надалі – ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського) є розкриття стратегічних напрямів діяльності мережі освітнянських бібліотек МОН України та НАПН України щодо формування та використання галузевих інформаційних ресурсів у контексті трансформаційних змін у галузі освіти.

Заявлена назва наукового дослідження продовжує в певній мірі дослідження попередніх років, що проводилися в ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського (завершено дванадцять наукових досліджень фундаментального та прикладного характеру). В той же час слід відмітити той факт, що першорядні завдання зазначеного наукового дослідження включають ряд взаємопов'язаних понять і термінів, що кардинально міняють узагальнене сприйняття й рівень вирішення проблемних питань дослідження, сфокусованих в стратегічно важливих суспільних сферах.

Розглянемо основні поняття, що певним чином координуватимуть цільові орієнтири нашої розвідки.

З'ясування змісту поняття «інформаційно-освітнє середовище» представлено як «<...> структуровану сукупність ресурсів і технологій, заснованих на єдиних технологічних та освітніх стандартах, що дозволяє забезпечувати вільний доступ суб'єктів освітнього процесу до інформаційних ресурсів, їх ефективну комунікацію та співпрацю в рамках такого середовища для досягнення освітніх цілей <...>» [3, с. 26].

У змісті наведеного визначення, точніше, в зазначеному логічному ланцюжку базових понять, можемо визначити такі чотири компоненти: управлінський, змістовий, організаційний та технологічний, в структурі кожного із яких згруповано відповідні ключові блоки. З'ясуємо основні елементи змістового компонента інформаційно-освітнього середовища:

- наукові ресурси (репозитарій, платформи відкритих журнальних систем, бази даних дисертаційних та магістерських робіт);
- навчальні ресурси (система Moodle, дистанційні курси, онлайн-курси широкого діапазону навчальних дисциплін;
- інформаційно-методичні ресурси.

Визначення поняття «електронні ресурси» представлено в редакції довідникового видання, підготовленого науковцями Інституту інформаційних технологій і засобів навчання в контексті відповідності термінологічної визначеності основних понять до сучасного стану розвитку інформаційно-аналітичного супроводу наукових досліджень та використанню електронних систем відкритого доступу. Зокрема, основними властивостями електронних ресурсів названо «*навчальні, наукові, інформаційні, довідкові* матеріали та засоби, розроблені в електронній формі і представлені на носіях будь-якого типу або розміщені у комп'ютерних мережах, які відтворюються за допомогою електронних цифрових технічних засобів та необхідні для ефективної організації навчально-виховного процесу <...> і є одним з головних елементів інформаційно-освітнього середовища» [1, с. 19].

Таким чином, виокремлено три значущі аспекти дефініції електронних ресурсів:

- типовидовий розподіл документів,
- способи представлення даних у електронній формі засобами інформаційних чи комп'ютерних технологій;
- відтворення за допомогою електронних технічних засобів.

Виявлені характеристики дають можливість атрибутувати пріоритетні ознаки подальшого формування інформаційно-освітнього середовища та електронних ресурсів в частині термінологічної визначеності та встановленні динаміки формування галузевого інформаційного ресурсу бібліотек закладів вищої освіти за традиційними та електронними складовими.

З урахуванням результатів окремих вітчизняних розвідок, інформаційних студій, довідникових видань із досліджуваної проблеми, в яких розглянуто певні аспекти становлення інформаційно-освітнього середовища закладу вищої освіти, і, відповідно, бібліотеки як структурного підрозділу, можемо визначити чотири визначальні напрями проектування інформаційно-освітнього середовища відповідно до розв'язуваних завдань:

- комбіноване (на рівні закладу вищої освіти);
- спеціалізоване (на рівні факультету ЗВО);
- освітнє середовище із реалізацією конкретних стратегій навчання, запровадження педагогічних технологій навчання;

– визначення можливостей застосування ресурсів відкритого доступу в освітньому та науково-дослідницькому процесах.

З огляду на встановлені особливості формування електронних ресурсів бібліотек закладів вищої освіти, маємо можливість сформулювати подальші напрями виконання завдань аналітико-синтетичного етапу зазначеного вище наукового дослідження в руслі наступних тематичних напрямів:

– кореляція сформованих бібліографічних, реферативно-аналітичних ресурсів відповідно до наукових досліджень, здійснюваних (завершених) науковими бібліотеками закладів вищої освіти;

– змістове наповнення електронних репозитаріїв та інших відкритих е-архівів бібліотек ЗВО;

– диференціація електронних ресурсів за рівнем і місцем їхнього продукування (зовнішніх, власної генерації, локального доступу) [4, с. 51].

Окреслені напрями зовсім не вичерпують проблемний спектр репрезентованих в науковому дослідженні проблемних та дискусійних зон, пошуки вирішення яких розширюватимуть інформаційне поле узагальнень, висновків та вироблення практичних механізмів цілеспрямованого впливу на процес проектування інформаційно-освітнього середовища та електронних ресурсів.

Список використаних джерел:

1. Використання електронних відкритих систем для інформаційно-аналітичної підтримки педагогічних досліджень : словник-довідник. ІТЗН НАПН України. Вид. 2-е, випр. та доповн. К. : ЦП Компринт, 2019. 76 с.

2. Калинина Л. Н., Петровский С. С. Анализ и перспективы использования облачных технологий в процессе управления общеобразовательными учебными заведениями. *Укр. пед. журнал*. 2015. № 2. С. 44–64.

3. Морзе Н., Буйницька О., Варченко-Троценко Л. Створення сучасного електронного курсу в системі Moodle :навч. посіб. / Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. [Кам'янець-Подільський : ПП Буйницький], 2017. 231 с.

4. Пономаренко Л. О. Інформаційні ресурси освітянських бібліотек у розвитку педагогіки, психології та освіти: найістотніші результати першого етапу НД Інформаційне забезпечення сфери освіти та науки України : матеріали звіт. наук.-практ. конф. ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського (22 груд. 2020 р.). Вінниця, ТОВ «ТВОРИ», 2020. 86 с. С. 50–52.